

Jiří Hájíček

Plachetnice na vinětách

Brno 2020

© Jiří Hájíček, 2020

Cover art © Matěj Lipavský, 2020

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2020

ISBN 978-80-275-0209-7

říjen 2018

Marie se uviděla v zrcadle. Pod malou elektrickou zářivkou nad umyvadlem ji pálily oči. Namodralé rty, pobledlá, unavená tvář, kruhy pod očima. Její čelo nebylo čisté. Zamračené nebe z dávných dob nad Českým Krumlovem. Morová rána.

Začala se svlékat, pohyby vláčné, sama v umakartovém jádru starého panelákového bytu. Nalíčená tvář v zrcadle jí připomněla masku ze staré commedie dell'arte. Jednu z postav na stěně maškarního sálu krumlovského zámku. Nahlas se zasmála. Sáhla si do masky Kolombíny vatovým polštářkem.

Únava se soustředila v hlavě, ve spáncích, žízeň drhla v hrdle při polykání. I jazyk měla namodralý.

Najednou jí nervy rozdrnčel ostrý zvuk telefonu. Vyzvánění šlo ze zadní kapsy jejích kalhot, od zadku se vibrace rozlézaly po páteři nahoru. Sáhla pro plochý mobil, hned jí z dlaně upadl do umyvadla. Zažloutlá keramika byla suchá.

„Policie České republiky, strážmistr Soukal. Vy jste Marie Solecká?“

„Ano,“ zachraptěla do telefonu.

„Jste majitelkou černého subaru státní poznávací značky 5A4 6132?“

„Jo, to je moje auto. Stalo se něco?“

„Na to se chceme zeptat vás. Řídila jste to auto?“

„Jako dneska? Ne.“

„Potřebujeme s vámi mluvit. Kde teď jste?“

„V bytě u sestry.“

„Ale kde?“

„V Krumlově...“

„Výborně. Řekněte mi adresu, pošlu pro vás někoho z krumlovské posádky.“

„Ale proč?“

Seděla na schodech před vchodem do paneláku. Pod baloňákem cítila, jak si oblečení natáhla zpátky ve spěchu a ledabyle. Tričko a svetřík, rovnala si je pod kabátem a vrtěla se na schodu, když u obrubníku zabrzdilo policejní auto. Schovala do kabelky mobil, nikomu se nedovolala, otec i matka měli telefony zřejmě vypnuté. Ve spáncích jí pulzovala krev a chladil ji ostrý podzimní vítr. Vstala a trochu se jí zatočila hlava, cítila na sobě zkušený pohled staršího policisty. Otevřel zadní dveře auta.

„Nikam s váma nepojedu.“

„Jste majitelkou toho auta.“

„Ale neřídila jsem ho. Řeknete mi, co se stalo?“

„Musím vás požádat o dechovou zkoušku,“ řekl jí policista.

„Pila jsem červené víno. To se nesmí?“

„Podstoupíte dechovou zkoušku, prosím?“

„Stalo se něco s mojí sestrou? Nebere mi telefon.“

Policista byl trpělivý, cítila jeho pohled. Mávla rukou a vzala si od něho detektor, vši silou vydechla do náustku. Nakonec nastoupila, a když se policejní vůz rozjel, na zadním sedadle se jí udělalo mírně nevolno. Když sjížděli z kopce ze sídliště Plešivec, za bočními skly se temně blýskala noc. Na služebnu to trvalo jen pár minut.

„Čtyřicet sedm let, rozvedená, trvalé bydliště Praha 6 — Dejvice,“ diktoval za stolem starší muž v uniformě a v ruce držel kartičku občanského průkazu. Druhý policista ťukal do klávesnice počítače.

„Vaše povolání?“

„Učím na univerzitě. Řeknete mi už, prosím, co se stalo?“

Policista jí neodpověděl, měl telefon u ucha a zapisoval si do poznámkového bloku. Když hovor ukončil, podíval se do poznámek a pak na Marii.

„Znáte Ladislava Kořenského? Bytem Markvartice 15?“

„To je můj švagr.“

„Tvrdí, že řídil vaše auto.“

„Ano, půjčila jsem ho sestře, to jejich se porouchalo.“

„Vaše auto, paní Solecká, stojí opuštěné uprostřed louky za Přídonicemi. Zároveň odtud máme nahlášeno těžké ublížení na zdraví. Je tam naše hlídka z Kaplice.“

„Co se teda stalo? Mám v Přídonicích oba rodiče.“

„Váš švagr nemá od auta klíčky a tvrdí, že neví, kde jsou,“ řekl policista s prošeďivělými vlasy na skráních. „Dechová zkouška na alkohol u něj byla negativní,“ dodal, když se znovu podíval do bloku.

„Což se o vás říct nedá,“ řekl ten druhý a podíval se na Marii. „Jedna celá osm promile.“

Pokrčila rameny.

„Slavila jste?“

„Jo. Rozlučka s Krumlovem.“

„Rozlučka s Krumlovem...“ zopakoval po ní starší policista unaveně a pousmál se, spíš sám pro sebe.

„Tak co se děje? Chci do Přídonic.“

„Vezmu vás tam, paní Solecá.“

Policista měl stále trpělivý výraz a mluvil tiše.

„Mám náhradní klíčky od auta,“ řekla Marie a zmateně šátrala v kabelce.

Černé SUV bylo zablácené až na oknech, trčelo uprostřed louky s polehanou zažloutlou trávou, celé nakloněné dopředu a čumákem zabořené v terénní vlně. Reflektory policejního vozu do něho pražily dvěma jasnými kužely světla. Tmavé nebe se zdálo nízko, Marie se chvěla zimou. Nic nechápala. Zahlédla švagra, jak stojí opodál se dvěma jinými policisty v uniformách. Láďa, chlap jako hora, věneček světlých vlasů kolem pleše. Pak se obě skupinky daly do pohybu směrem k sobě. Kaplická policejní hlídka a krumlovský policista s Marií v závěsu. Ta se bořila střevíčky na podpatcích do hlíny, zahnědlá tráva ji studila a šlehala přes kotníky. Zůstali na sebe se švagrem koukat. Snažila se něco vyčíst z jeho tváře, neznatelně kroutil hlavou, jako by se jí pokoušel něco naznačit. Kapličtí policajti byli dva a hodně rozčilení. Hubený a silný. Laurel a Hardy, napadlo Marii. Podsaditý chlapík v placaté čepici prudce gestikuloval, když mluvil s krumlovským kolegou.

„Nebudeme sem jezdit ke každému hospodskému strkanici!“

„A co to ublížení na zdraví?“ zeptal se policista, který přivezl Marii.

„Všechno vzali zpátky. Z toho chlapa, co volal, nemůžeme nic kloudného dostat, je dost nalitej. Hospodskej tvrdí, že se nic nestalo. Vesničani mlčí, zalezli ve svejch chalupách. Nikdo nic neví. My jedeme pryč.“

„Ale já mám zprávu, že záchranka někoho odvezla do krumlovský nemocnice.“

„To byl tchán,“ promluvil poprvé Ladislav.

„Co je s tátou, Láďo?“ vyhrkla Marie.

„Tchán je kardiak,“ pokračoval Ladislav. Byl otočený k policistům, na Marii se nedíval. „Dostal záchvat.“

„Co jste tu vyváděl, proboha?“ zeptal se krumlovský policista s pohledem upřeným na osamělé černé auto uprostřed palouku.

Ladislav mlčel. Marie na něm visela pohledem.

„Nemůžu mu dát ani blokovou pokutu, když se vlastně nic nestalo,“ soptil policista z kaplické hlídky. Ten hubený přikyvoval a sprostě zaklel.

„Chtěl jsem ho jen projet v terénu, pořádně ho vyzkoušet,“ řekl klidně Ladislav a podíval se směrem k autu.

Krumlovský policajt se svítilnou v ruce chvíli svítil kolem sebe a sledoval klikaté stopy po pneumatikách, divoké oblouky vyježděné v nesečené trávě na malé loučce za vesnicí.

„A kde máte klíčky od zapalování?“

„Asi mi vypadly někde cestou. Trochu jsem zpanikařil a šel do vsi pro traktor, aby mě vytáhl.“

„Nežvaňte hlouposti a koukejte s tím odjet,“ přerušil ho kaplický policajt. „S touhle károu se můžete prohánět klidně támhle v Boleticích mezi tankama.“

Marie podala švagrovi klíčky. Jeho pleš se blyštěla do noci.

„Už mě vážně neserte,“ obořil se znovu na Ladislava kaplický policista, „tenhle výjezd vás ještě přijde draho, to se spolehněte. A to auto ať je pryč. Nemá tu co dělat.“

Marie se švagrem zůstali na chvíli sami, když se všichni tři policisté domlouvali opodál. Marie neslyšela zřetelně, co říkají, jen viděla, jak rozhazují rukama.

„Táta je zase v nemocnici?“

Ladislav přikývl.

„A co má bejt tohle?“ pohodila Marie hlavou směrem ke svému vozu.

„Nemůžu ti teď nic říct,“ promluvil tiše její švagr a skoro neotevřel ústa. Ohlížel se nenápadně po policistech. „Autu nic není, ty klíčky snad najdeme.“

„Co máma? A kde je Veronika?“

„Matka si vzala sedativa, teď doufám spí. Verča je u ní.“

„A co říkali doktoři na tátu?“

„Změřili mu tlak a vzali si ho s sebou. Měl snad dvě stě na sto padesát.“

Oba se ohlédlí. Kapličtí policisté odcházeli ke služebnímu vozu a ten krumlovský se vracel k nim.

„Ty teda vypadáš,“ stačil ještě říct Ladislav. „Nechceš k nám? Udělám ti kafe.“

Marie zavrtěla hlavou.

„Vracím se do Krumlova, chcete vzít zpátky?“ volal přicházející strážmistr.

„To bych ráda, děkuju.“

Nasedli do rozsvíceného policejního auta, strážmistr ještě chvíli za volantem sledoval, jak černé subaru pomalu vycouvalo z mělké prohlubně a pustilo se přes louku k silnici.

„Nerozumím tomu ani za mák,“ řekl a podíval se na Marii. „Vy ano?“

„Taky ne.“

Pomalou přejeli po trávě k úzké asfaltce ve stopách velkého SUV a pak se dali na druhou stranu.

„Ale já mám sveжих starostí až nad hlavu, víte?“ řekl strážmistr Marii. „Naštěstí to budou sepisovat a uzavírat kapličtí.“

Tu čtvrt hodinu zpáteční cesty už nepromluvili. Ve městě před křižovatkou mu Marie řekla, že vystoupí v centru.

„Odvezu vás až nahoru na sídliště,“ nabídl jí policista a starostlivě se na ni podíval.

„Ne, děkuju. Musím se projít.“

„Teď? A sama? No, jak myslíte...“

Některé dny jsou ukrutně dlouhé. Spojené s nocí a s dalším ránem. Marie vystoupila. Bylo čtvrt na čtyři ráno. Vešla do spleti starobylých uliček, podpatky se jí po dláždění smekaly. Došla k nízkému domu na nároží. Je třeba vrátit klíč. Řekla to polohlasem. Všude ticho, okna domu tmavá. Sundala klíč z kroužku od ostatních klíčů. Když natahovala ruku ke schránce na dopisy, podívala se na dveře. Nevhodila klíč do šterbiny, nechala ruku klesnout. Chvíli váhala a pak zkusila strčit klíč do zámku. Šlo to. Šlo jí i otočit, bez problémů odemkla. Vešla do tmy, zavřela za sebou dveře a chvíli čekala. Naslouchala, snažila se rozkoukat ve tmě. Pak zavolala. Napoprvé jí selhal hlas, napodruhé už zřetelně. „Je tu někdo?“ Zvolání se odrazilo od prázdných stěn. Tápavě s rukama napřaženýma před sebou došla opatrně ke dvěma schůdkům po levé straně. Vystoupala nahoru a ve tmě koplá do prázdných lahví na podlaze, ten rachot jí na chvíli vylekal a zastavil uprostřed kroku. Posvětila si mobilním telefonem. Pohovka přiražená ke zdi, kolem se povalovaly dvě lahve. Nahlas vydechla a nahmatala kliku od úzkých dveří. Byly pootevřené. Mdlá běloba umyvadla v přítmí. Dlouze se napila z vodovodního kohoutku, vycouvala z místnůstky a klesla na pohovku u stěny.

Jen prázdné knižní regály a opuštěná, zaprášená pohovka. To je všechno, co zbylo z krumlovské sezony. Všechno je pryč. Zůstal jen prodejní pult v první místnosti. Filip už za ním nestojí a nebude stát. Vůbec, všechny už odvezli. Pryč je Henry James, Walt Whitman i Jane Austenová. Herman Melville, Graham Greene a Flannery O'Connorová. Po knihách zůstaly prázdné police. Pár pavučin. Na stěnách jen vybledlé obdélníkové plochy po sundaných obrazech. Visely tu v paspartách portréty Edgara Allana Poea a Virginie Woolfové. Najednou na Marii dolehlo vyčerpání z probdělé noci. Z posledních sil ze sebe strhla podzemní plášť. Slabost jí stáhla na pohovku. Skopla z nohou zablácené střevíce, lehla si na bok a přikryla se kabátem. Docentka literatury na odřeném divanu, na podlaze zaschlý koláč rozteklého vosku. Zčernalý knot uprostřed. Zavrněla únavou a zavřela oči. Z potahu ucítila slabou vůni dámského parfému. Vědomí se zamotávalo do snů. Spánek přišel rychle.

Když si promnula oči a podívala se na hodinky na zápěstí, bylo deset hodin. Probudila ji zima a vzdálený zvuk vyzvánějího telefonu. Tu vůni cizího parfému pořád cítila, snad jí ulpěla na skrání, na levé tváři. Vrávoravě došla k otevřeným dveřím. Pod oblečením nepříjemné svědění zaschlého potu. Patro vyprahlé žízni a pachů po víně. Hrábla do kabelky a vyndala mobil. Nepříjatý hovor od sestry. Zatoužila po sprše, ale za dveřmi bylo jen malé umyvadlo a výlevka. Navlékla se do pláště a dosedla zpátky na pohovku.

Takhle neslavný odjezd z Krumlova... S bolavou hlavou a žaludkem jako na vodě. Vzpomínky na předchozí večer a noc byly až nepříjemně ostré.

Všechno začalo tím, že poslala tu textovou zprávu. Když jí vyfukala, ještě pár hodin jí nechala jen ve složce *Koncepty*. Myslela na něho, taky na Katku, na celé své krumlovské léto. Odeslala tu zprávu až odpoledne.

Nemyslis, ze by ten nas pribeh potreboval nejak dopovedet? Aspon si normalne rict ahoj a mej se hezky? Jsem dnes vecer ve meste.

Odpověď přišla asi za půl hodiny.

Vyklizíme kram, budu tam dnes az do noci.

Odešla z baru dřív pod tajemnou záminkou, že musí vrátit klíč. Dala sbohem letním krumlovským kamarádkám, kadeřnici Petře a prodavačce z pekařství pod zámkem. Jednu lahev červeného zachránila ještě neotevřenou a vydala se za Filipem. Jak se má Shakespeare? A jak syn? Opakovala si tu otázku cestou Vnitřním Městem. Stylové rozloučení, když už nic víc. Jako když se před půl rokem seznámili.

Okna v přízemí byla tmavá. Ano, elektřina je přece vypnutá. Knihy odvezené. Přitiskla nos ke sklu, průchod nad schodištěm ozařovalo mihotavé světlo, zřejmě svíčka. Pár kroků ke dveřím, sáhla do kabelky pro svazek klíčů. Jenže klíč nešel zasunout do zámku celý. Nešlo odemknout. Zaťukala na dveře. Pak silněji. Potom jemně zabouchala. Silněji. Opřená zády o zeď vedle okna, v ruce svírala telefon. Stačilo pod jménem FILIP ťuknout špičkou prstu na zelené sluchátko na dotykovém displeji. On tam je. Zamčený uvnitř. Strčila mobil do zadní kapsy kalhot. Pak přimáčkla nos a čelo na sklo. A právě v tom okamžiku zahlédla dlouhé bílé nohy, plápolavé světlo ozářilo přední místnost. Bosé nohy sešly po schůdkách. Ta dívka kráčela přímo k ní, dlouhé plavé vlasy a pánská košile zapnutá jen na dva knoflíky. Šla přímo k oknu. Marie nebyla s to se pohnout, už zřetelněji rozeznávala jemný vzor Filipovy košile a oči té dívky. Pak se jejich pohledy potkaly. Dívka se svíčkou v ruce zapištěla leknutím, prudce se otočila a rozběhla zpátky, košile se rozevlála a Marie na okamžik zahlédla část jejího bílého nahého zadku. Konečně odtrhla tvář od okna. Je to jedna z těch průvodkyň ze zámku.

S lahví v ruce vyrazila Marie rychle odtud. Zámek je už pár týdnů zavřený. Zastavila se uprostřed uličky, obchůdky potemnělé, okenice na domech zavřené. Nevrátila se do baru, prošla centrem města a stoupala po silnici nahoru k sídlišti. Lahev otevřela až v panelákovém bytě. Skleničku nehledala, pila přímo z hrdla lahve. Než ji stačila dopít, rozezněl se jí mobil. To volala policie.

Otec byl bledý, ale oči živě sledovaly tváře kolem sebe. Každá z dcer seděla na jedné straně bílé polohovací postele. Veronika, čerstvá padesátnice, s vlasy odbarvenými do světlého melíru, trochu ohnutá záda. Za ní stál manžel Ladislav. Byl ho skoro plný nemocniční pokojík. Marie urovnávala otcí přikrývku a on ji chytil za ruku. Překvapeně k němu vzhledla. Krátce podržel její prsty ve své dlani a stiskl. Pak se unaveně usmál a přivřel oči. Veronika s Marií se na sebe podívaly.

„Musíš odpočívat, tati,“ řekla Veronika. „Přijedeme zase zejtra a vezmeme mámu.“

Kývl hlavou a oči nechal zavřené.

„Jak je na tom Hanzal?“ zeptal se jakoby ze spánku.

„Celkem dobře,“ řekla Veronika. „Odvedli ho nakonec domů. Místo něj odvezla sanitka tebe. Ale na Hanzala teď nemysli, tati. Musíš spát.“

Všichni tři vyšli na chodbu. Marie rozdýchávala ten nemocniční pach, poslední dobou ho cítila tak často, ale ještě si na něj nezvykla, pořád jí vadil. Doháněl ji k úzkosti. Ta směs chemikálií a tušené bolesti a nejistých vyhlídek. Naděje jen ve stopové koncentraci. Musela si sednout na lavici u stěny.

„Cos včera vyváděla?“ zeptala se Veronika a sedla si vedle ní. „Jsi úplně zelená.“

„Já? Co vy jste vyváděli? Lád'a a táta?“

Mariin švagr se rozhlédl po chodbě a přisedl si k Marii z druhé strany.

„Auto máš v pořádku, tos viděla...“

„Sakra, neptám se na auto!“

Podíval se na Veroniku a ztišil hlas.

„Včera byl v hospodě a porval se s Hanzalem.“

„Cože, táta?“

„Volal mi hostinskéj, ať si přijedu pro tchána. Že mu není dobře. Nechal jsem auto před hospodou, vejdu a vidím, jak otec drží starýho Hanzala pod krkem. Odtrhnul jsem je od sebe, Hanzal vyběh ven. Zjišťoval jsem u hostinskýho, co se děje, a najednou zvenku slyším motor auta...“

„Táta srazil Hanzala tvým autem,“ skočila Veronika manželovi do řeči.

Marie nasucho polkla. Po chodbě se šourali pacienti v pantoflích, nemocniční personál v bílém. V potemnělé chodbě bez oken připomínaly postavy v nemocničních županech přízraky. Trhavými pohyby se pod nízkým stropem v zástupech sunuly blede postavy. Obrazy jako z nějakého běčkového hororu, jaké s oblibou sledovala v televizi a četla Veronika. Marie se snažila vyčíst víc z její tváře, než se k ní zase vrátil švagrův hlas.

„Hanzal běžel přes louku domů a otec ho honil autem, ten chudák kličkoval a uhýbal... Viděl jsem, jak ho otec srazil pravým blatníkem. Doběhl jsem je, až když Hanzala na zemi mlátil pěstma do ksichtu.“

„Proč, proboha?“

„Nesnášej se,“ řekla Veronika.

„No to víme, nesnášej se už padesát let.“

„Mladej Hanzal přiběhl k nám a zpanikařil, hned volal policajty,“ dodal Láďa.

„Vždyť starej Hanzal je přece taky nemocnej,“ řekla Marie. Podívala se na švagra a pak na druhou stranu na sestru.

„To víš, že je,“ přisvědčila Veronika. „Je po operaci tlustýho střeva.“

Před nemocnicí se Marii ulevilo, ostrý vítr ji studil na čele.

„Vážně si můžeme to auto ještě nechat?“ zeptal se švagr Marie.

„Jasně že jo. Už mám koupenou jízdenku na autobus.“

„Tak dík,“ řekla Veronika. „Vezmeme tě na nádraží. Tady máš vodu. Chceš aspirin?“

„Proč?“

„Na kocovinu.“

Krajina za oknem ubíhala, ovocné stromy a padající listí, žlutnoucí louky podél silnice. Marie si nechala cestu netečně probíhat před očima. Když je zavřela, znovu viděla ty zběsilé koleje v trávě a drny vyrvané pneumatikami. Autobus měkce houpal a Marii se dělalo trochu nevolno. Možná taky z té neodbytné představy — jeden na smrt nemocný stařec pronásleduje druhého, chalupy mají už sto let jen pár metrů od sebe. Tlučou se pěstmi a zápasí ve studené podzimní trávě. Kardiak proti onkologickému pacientovi. Stará zděděná rodová nenávisť. Marie se napila z malé PET lahve, kterou jí před krumlovskou nemocnicí dala sestra, opřela si hlavu do sedadla a zkusila se nechat uspat tím těžkopádným houpáním a monotónní jízdou.

Ale nešlo jí to. Takhle neslavně opouštět Český Krumlov. Se vztekem na sebe samu. Vykoledovala si, co jí patřilo. Přes dvě hodiny bude trvat trýznivá jízda a není úniku, ani do úzké uličky. Všechna místa v autobuse vyprodaná, vedle Marie seděl muž v obleku, na kolenou notebook a jeho prsty bez ustání šustily po černé klávesnici. Marie bezradně převracela v dlani mobilní telefon, malá plochá obrazovka byla tmavá a leskla se. Nic se na té temné hladině nepohnulo. Stevardka nabízela z uličky kávu v kelímku a noviny, Marie raději zavřela oči, světlé vlasy té dívky měly totiž podobný odstín i délku. Skoro stejný účes, jaký nad ránem zahlédla v potemnělé místnosti vyklizeného knihkupectví. Stevardka i průvodkyně z krumlovského zámku. Obě kolem pětadvaceti. Marie nechala oči zavřené. Všude kolem plno krásných holek kolem pětadvaceti. Kde se pořád berou, sakra? Je to jako frontální útok. Snažila se rozebrat si ten nepřijemný pocit nespravedlnosti a ohrožení. Nakonec došla k závěru, že je sama směšná.

Vydržela to až do zastávky v Písku. Pak znovu sáhla pro mobil. Chvilí listovala fotkami z léta. Obrázky madon. Vyšebrodský oltář. Kopie gotického deskového obrazu. Výlet s Filipem do Zlaté Koruny.

Autobus se znovu rozjel. Zavřela svou maličkou soukromou uměleckou galerii. Jenom obrázky, co se dají jedním klepnutím prstu smazat. Vlastně nic. Stejně jako výlety, na které nedošlo. Velké plány. Vlakem do Vídně, Kunsthistorisches Museum. Letadlem do Lisabonu na výstavu madon z vatikánských sbírek. Nebylo z toho nic. Jen takové letní žvanění.

Nakonec tu esemesku vyřukala. Chvilí váhala, znovu a znovu si ji četla z telefonu. Odeslala ji až někde před Příbramí.

Jsi spokojeny? Takhle sis představoval nase rozloučení?

Mobil cinkl v kabelce, až když autobus sjížděl z dálnice. Vzdechla a sáhla pro něj.

LENKA

Jsi jeste u tety v Krumlove, mami? Zitra bych se zastavila.

Marie cítila, jak se jí ulevilo.

Vracim se do Prahy. V pondeli zacina semestr. Deda je zase v nemocnici, dojde se za nim podivat. Vecer si zavolame.

Na Knížecí vystoupila z autobusu. Zpráva od Filipa nepřišla, ani než dojela ze Smíchova do Dejvic. Ani večer. Ani další den.